

Πότε θα κλείσει ο μνημονιακός κύκλος;

Ο κύκλος των μνημονίων τερματίστηκε στις 22 Ιουνίου του 2018 όταν η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ ολοκλήρωσε τους στόχους του τρίτου μνημονίου παίρνοντας και την πολυπόθητη ελάφρυνση χρέους που άνοιξε το δρόμο για να βγει η Ελλάδα στις αγορές. Οι πληγές στο σώμα του ελληνικού λαού μετά από 8 οδυνηρά μνημονιακά χρόνια όμως δεν μπόρεσαν να κλείσουν μαγικά. Η μείωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων των νοικοκυριών στην περίοδο των μνημονίων έφτασε τα 498 δισεκατομμύρια. Υπέρογκο ποσό που ξεπερνάει τις απώλειες σε περιόδους πολέμων και που οδήγησε σε ραγδαία φτωχοποίηση μεγάλα στρώματα του λαού.

Η φτωχοποίηση που συντελέστηκε στη μνημονιακή περίοδο είναι υπεύθυνη για δύο ακόμη σοβαρά προβλήματα. Την υπογεννητικότητα και τη μετανάστευση των νέων σε χώρες του εξωτερικού. Ο συνδυασμός αυτών των τριών προβλημάτων χτυπάει καμπανάκι για την επιβίωση της χώρας μας. Ας δούμε όμως τα ανησυχητικά στοιχεία που παρουσιάζουν οι στατιστικές.

Οι στατιστικές του τρόμου

Η ΕΛΣΤΑΤ ανακοίνωσε τον Ιούνιο πως το ποσοστό του πληθυσμού που βρέθηκε το 2018 σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού διαμορφώθηκε στο 31,8% (3.348.500 άτομα). Δηλαδή ο ένας στους τρεις Έλληνες βρίσκεται στο κατώφλι της φτώχειας. Σε σχέση με το 2017 το ποσοστό υποχώρησε κατά τρεις μονάδες αλλά ο συσχετισμός «ένας στους τρεις» παραμένει και είναι τρομακτικός.

Άλλες στατιστικές για το 2018 κατέληξαν σε τραγικές διαπιστώσεις για την υπογεννητικότητα. Οι γεννήσεις στη χώρα μας ανήλθαν στις 87.074 αλλά ήταν **33.812 λιγότερες των θανάτων**

. Οι ειδικοί παραδέχονται ότι εφόσον συνεχιστεί το φαινόμενο, το 2050 ο πληθυσμός της χώρας θα πέσει κάτω από τα 8,5 εκατομμύρια. Θα έχουμε μετατραπεί σε κοινωνία γερόντων καθώς τα άτομα άνω των 65 ετών θα αποτελούν ποσοστό 30%-33% επί του πληθυσμού.

Η Ελλάδα εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό εκτρώσεων στην Ευρώπη και το τρίτο στον κόσμο με περίπου 250.000 εκτρώσεις ετησίως. Τα στοιχεία αυτά επιβεβαίωσε ο πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Περιγεννητικής Ιατρικής (ΕΕΠΙ), Γεώργιος Δασκαλάκης. Και βέβαια οι λόγοι για τα θλιβερά αυτά ρεκόρ εκτρώσεων οφείλονται στη μείωση των μισθών και των

εισοδημάτων που έφερε η κρίση των μνημονίων. Οι νέοι άνθρωποι δεν έχουν τα χρήματα να ανοίξουν σπιτικό και να κάνουν οικογένεια. Τραγικό για την Ελλάδα του 21ου αιώνα.

Στα μνημονιακά όμως χρόνια είχαμε και το τρίτο μεταναστευτικό ρεύμα των Ελλήνων στη νεότερη ιστορία της χώρας. Σύμφωνα με έρευνα της Τράπεζας της Ελλάδας που δημοσιεύθηκε το 2016, ο αριθμός των Ελλήνων που μετανάστευσαν στο εξωτερικό από το 2008 μέχρι το 2016 ξεπέρασε τις 427.000. Το 2013 μάλιστα παρατηρήθηκε τριπλασιασμός του μέσου όρου από το 2008 και οι μετανάστες ξεπέρασαν τα 100.000 άτομα. Η όξυνση αυτή συνεχίστηκε και τα επόμενα δύο χρόνια.

Η φυγή των επιστημόνων

Πάνω από τα **δύο τρίτα** των νέων που εγκατέλειψαν την μνημονιακή Ελλάδα είναι απόφοιτοι πανεπιστημίου και πολλοί έχουν μεταπτυχιακά και διδακτορικά σύμφωνα με τον Εμμανουήλ Πρατσινάκη, ερευνητή σε πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Το brain drain, δηλαδή η φυγή των νέων επιστημόνων από την Ελλάδα, πέρα από το ότι στέρησε τη χώρα από εκατοντάδες χιλιάδες λαμπρά μυαλά, υπήρξε και οδυνηρά δαπανηρό. Πάνω από 15 δις υπολογίζεται πως κόστισε η φυγή των επιστημόνων της περιόδου 2008-2016. Το υπέρογκο αυτό ποσό δαπάνησαν οι ελληνικές οικογένειες και το κράτος για να προσφέρουν μέσω των σπουδών ένα καλύτερο μέλλον στη νέα γενιά.

Παρότι το brain drain έδειξε τάσεις υποχώρησης το 2017 και 2018, τα αίτια που οδήγησαν στην εκδήλωση του δεν έχουν απομακρυνθεί. Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση του ΟΟΣΑ η Ελλάδα βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις των χωρών του ΟΟΣΑ στην απασχόληση πτυχιούχων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Σε χαμηλές θέσεις επίσης βρισκόμαστε όσον αφορά το ύψος των αποδοχών τους. Με λίγα λόγια έχουμε σαν χώρα άνεργους η κακοπληρωμένους πτυχιούχους.

Συμπέρασμα

Πως θα πρέπει σαν χώρα να αντιμετωπίσουμε αυτή την κατάσταση; Κανονικά θα έπρεπε να είχαμε προχωρήσει στη δημιουργία ενός εθνικού σχεδίου ανασυγκρότησης της οικονομίας με διακομματική συναίνεση και συνεργασία. Σ' αυτό το εθνικό σχέδιο θα έπρεπε να τίθενται οι βάσεις και τα κίνητρα για μια βιομηχανική επανάσταση στη χώρα.

Προσδοκούμε σήμερα από επενδύσεις καζινών στην Παραλιακή να ανασάνει η οικονομία αλλά δεν έχουμε σχέδιο για την ανάπτυξη στρατηγικών τομέων της βιομηχανίας.

Σε αυτό το σχέδιο θα έπρεπε φυσικά να υπάρχουν αποφασιστικά μέτρα για την ανάσχεση της μετανάστευσης των νέων επιστημόνων από τη χώρα. Καθώς και μέτρα που να διευκολύνουν τα νέα παιδιά να βρίσκουν φτηνή στέγη. Για να επιτευχθούν όμως αυτά, ας μην γελιόμαστε, χρειάζονται και μεγαλύτεροι μισθοί στους νέους. Χρειάζονται πολιτικές που να εγκαταλείψουν τα νεοφιλελεύθερα ταμπού. Και βέβαια θα πρέπει να σταματήσει και η οικονομική επιδείνωση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιτέλους οι ασφυκτικές δημοσιονομικές πολιτικές που στραγγάλισαν το Νότο πρέπει να εγκαταλειφθούν.

Το ίδιο **το ΔΝΤ παραδέχθηκε** το Μάιο, τα λάθη που έκανε στην Ελλάδα αναφέροντας ανάμεσα τους και τη «

δημοσιονομική προσαρμογή

δυσανάλογη έμφαση στη

«.

Ομολόγησε επίσης πως «η καθυστέρηση της αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους λειτούργησε κυριολεκτικά σαν σανίδα σωτηρίας για τις τράπεζες της ευρωζώνης, καθώς την κρίσιμη διετία 2011-2012 η χώρα μας αποπλήρωσε ομόλογα αξίας 50 δισ. ευρώ, τα οποία βρισκόταν ως επί το πλείστον στη δικαιοδοσία ευρωπαϊκών τραπεζών». Με λίγα λόγια έχουμε την επίσημη παραδοχή ότι αν εξαρχής είχε γίνει μια ελάφρυνση του ελληνικού χρέους θα είχαν αποφευχθεί τα μνημόνια που φτωχοποίησαν τον ελληνικό λαό. Επιπλέον πως το οικονομικό ολοκαύτωμα των Ελλήνων έγινε για να ξεφορτωθούν οι γαλλογερμανικές τράπεζες τα ελληνικά ομόλογα που διακρατούσαν.

Ο Μοσκοβισί μιλώντας για λογαριασμό της Κομισιόν τον Αύγουστο του 2018 επεσήμανε ότι έγιναν λάθη στην περίπτωση της Ελλάδας και ότι απαιτήθηκαν από τους Έλληνες «ιδιαίτερα σκληρές μεταρρυθμίσεις» χωρίς μάλιστα δημοκρατική νομιμοποίηση. «Οι τελικές αποφάσεις λαμβάνονταν αποκλειστικά στο Eurogroup, χωρίς πραγματικό δημοκρατικό έλεγχο. Προσωπικά δεν αισθανόμουν καλά όταν πίσω από κλειστές πόρτες αποφασίζαμε για το μέλλον εκατομμυρίων Ελλήνων. Από δημοκρατική σκοπιά αυτό ήταν σκανδαλώδες διότι μόλις λίγοι υπουργοί ήταν επαρκώς ενημερωμένοι και είχαν συγκεκριμένη εντολή».

Εφόσον λοιπόν ΔΝΤ και Κομισιόν παραδέχονται όλα τα παραπάνω ας δώσουν με τη σειρά τους μια ελάχιστη αποζημίωση στην Ελλάδα για να μπορέσει να σταθεί στα πόδια της. Να μειώσουν κάθετα τις απαιτήσεις για υπέρογκα πρωτογενή **πλεονάσματα** που συνεχίζουν να φτωχοποιούν τον ελληνικό λαό και εμποδίζουν την ανάπτυξη της οικονομίας.

Κώστας Παπαδόπουλος

new-economy.gr